

Per Einar Sæbbe, barnehagelærer og førsteamanuensis

«Vi må snakke varmt om yrket for å rekruttere til utdanningene»

Erfaringskonferanse 16.September 2024

Utlysingstekst for nye studenter:
Barnevernsakademiet 1935
"En kvinnelig utdanning på hjemmets grunn"

"Ved denne praktiske og pedagogiske utdanning på hjemlig grunn gjøres elevene skikket for stillinger ved barnehjem, daghjem, barnehaver og lignende. Dessuten vil utdannelsen gi et utmerket grunnlag for kvinnens særlige oppgave: hjemmet og barna og åpne hennes øine for mange brennende samfundsspørsmål"

(Korsvold, 2007)

Hvorfor velger studenter denne utdanningen?

Jeg ønsket en jobb som ga meg muligheten til å gjøre en forskjell (55 %)

Jeg ville ha en meningsfull jobb (53 %)

Jeg ønsket å jobbe med barn og unge (52 %)

Jeg liker å lære bort (32 %)

Jeg følte meg trygg på at det alltid kom til å være mulig å få en jobb som lærer (31 %)

Jeg ønsket ikke en typisk kontorjobb (13 %)

Jeg ønsket å jobbe med faget jeg fordypet meg i (10 %)

Jeg så på det å ha mange ferieuker (avspasering i skoleferien) som et gode (10 %)

Jeg var opptatt av å ta en utdanning som virket spennende (9 %)

Jeg så spennende karrieremuligheter i læreryrket (8 %)

Det er yrket som dreg, ikkje utdanninga

Debatt: – Utan betre utsikter for kritiske yrke, vil heller ikkje utdanningane bli meir attraktive

Klaus Mohn
REKTOR VED UNIVERSITETET I STAVANGER

Publisert onsdag 10. april 2024 - 09:46

Sist oppdatert onsdag 10. april 2024 - 09:51

Den rette vegen å gå er bonusordningar for lærarar, skriv professor (em.) Karl Øyvind Jordell i [eit innlegg måndag 8. april](#), og legg fram utvalde sitat frå mi side som bakgrunn for argumentasjonen. Sjølv om me kanskje ikkje er så ueinige, tek eg høvet til å presisere mine hovudbodskap i saka.

Om studentane alltid interesserte seg for det same som arbeidslivet skrik etter, så ville mykje vore enkelt. Då ville studieprogramma bli fylt opp av flinke og høgt motiverte studentar, med lite fråfall, låg strykprosent, god framdrift og gjennomføring, og ikkje minst gode utsikter på arbeidsmarknaden – i alle fall på kort sikt.

Meir krevjande blir det når samfunnskritiske utdanningar blir svikta av studiesøkjarane, slik tilfellet har vore for lærar- og sjukepleiarutdanningane dei siste par åra – og det på trass av at behovet er stort for begge desse yrkesgruppene, både på kort og lang sikt.

Universitet og høgskular arbeider hardt mot den negative utviklinga. Tiltak omfattar marknadsføring og mobilisering av søkjarar, mottak og oppdemming mot fråfall, deregulering og fleksibilisering, samarbeid og praksis, gjennomstrøyming og fullføring.

Det finst likevel grenser for kva universitet og høgskular kan utrette. Fråfallet av søkjarar skyldast neppe at studieprogramma er for dårlege. Rammevilkår, tilvære og karriereutsikter for dei aktuelle yrka er viktigare sider ved problemet.

Rekruttering til barnehagelærerstudiet

- Før pandemien så det bra ut
 - 4542 søkere hadde barnehagelærer som 1.prioritet i 2019
 - Høsten 2023 er det nærmest en halvering til 2557 søkere
- Med ytterligere skjerpet pedagognorm og en målsetting om 60% barnehagelærere står vi overfor en pedagogkrise

«De gode historiene må ut» 1996-2024

Omdømmebygging?

Yrket eller utdanningen?

Misnøyespredere?

Heve lønna?

Ordnete arbeidsforhold og forutsigbarhet?

Gode intensjoner kan skape misnøye og forvirring

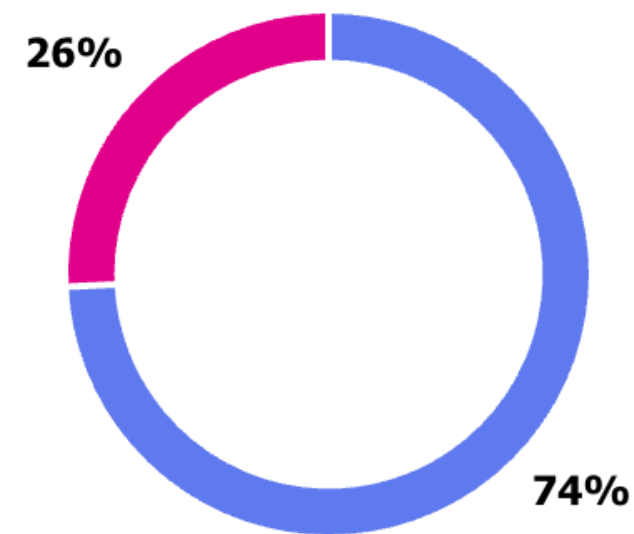
Forskerblikk

- Kartlegginger av alle nye barnehagelærerstudenter 2018-2024
 - Alder
 - Kjønn
 - Grunn til at de søkte
 - Hvor de fikk informasjon
 - Om de har jobbet i barnehage før
- Utdyping av kullet som startet høsten 2024

14. Har du jobbet i barnehage tidligere?

66 Svar

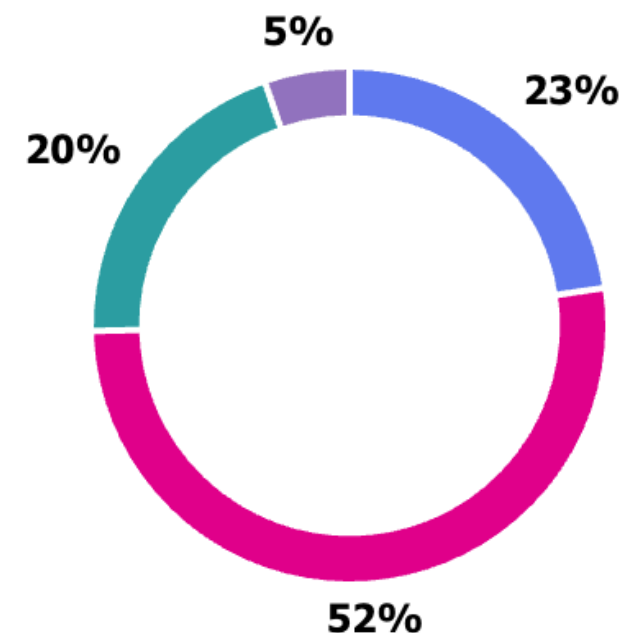
● Ja	49
● Nei	17

12. Når bestemte du deg for å bli barnehagelærer? (Mulig med flere svar)

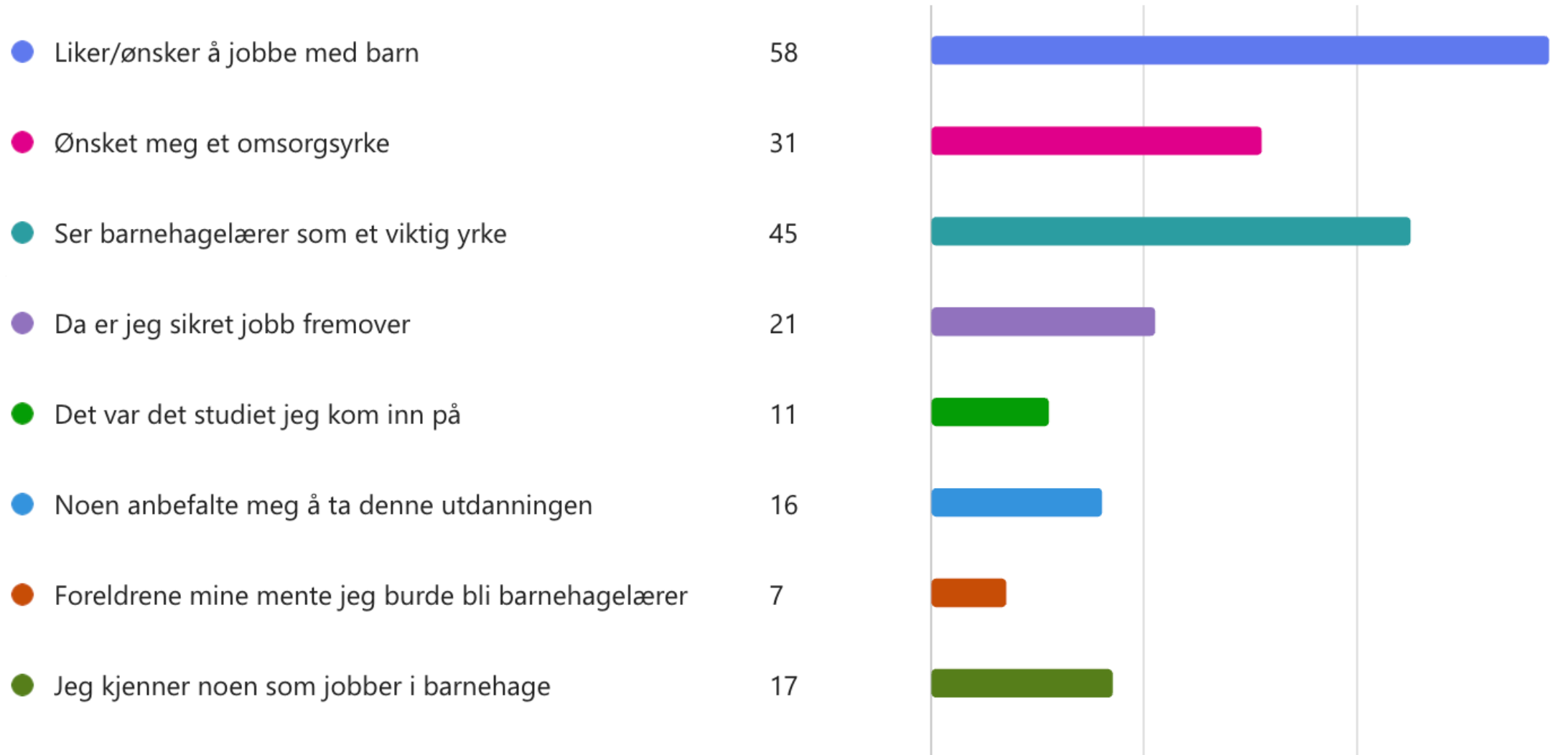
64 Svar

● Jeg har alltid ønsket å bli barnehagelærer	17
● Etter å ha jobbet i barnehage	39
● Etter at jeg ikke kom inn på et annet studie jeg hadde søkt på	15
● Jeg har ikke helt bestemt meg for om jeg vil fortsette på studiet	4

11. Hvorfor valgte du å søke på barnehagelærerstudiet? (Mulig med flere svar)

66 Svar

☑ Hvor søkte du informasjon om studiet før du søkte?

Antall svar: 67

Svar	Antall	% av svar	Diagram
På UiS sine hjemmesider	51	76.1%	 76.1%
Søkte på nett	24	35.8%	 35.8%
Spurte noen som har tatt utdanningen	30	44.8%	 44.8%
Rådgiver på videregående	4	6%	 6%
Tok kontakt med noen på UiS	0	0%	0%
Reklame i sosiale medier	0	0%	0%
Via utdanning .no	15	22.4%	 22.4%

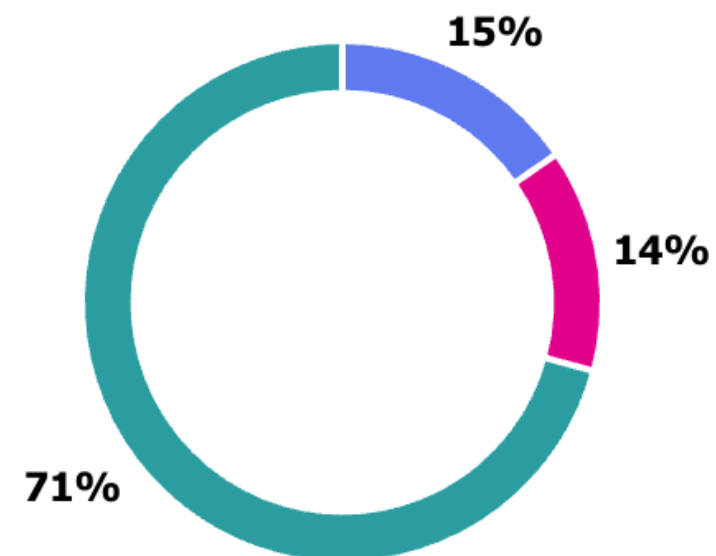
Barnehagelæreryrket snakkes opp i barnehagen!

- 74% av studentene på heltidsstudiet prøver ut yrket i «friåret» eller et par år de ikke visste hva de skulle gjøre før de søker barnehagelærerutdanning
 - Det er i barnehagen de får inspirasjonen til å søke
 - Lavere frafall for de som «vet hva de går til»?
- Hva skjer når vi når målet om 60% barnehagelærere og 25% BUA?
- Når man leser beretningene fra barnehagelærere som slutter, skulle man kanskje ikke tro at yrket snakkes opp i barnehagen?
- Hvor er de barnehagelærerne som trives (og er i flertall)?

15. Har du utdanning som fagarbeider fra videregående skole?

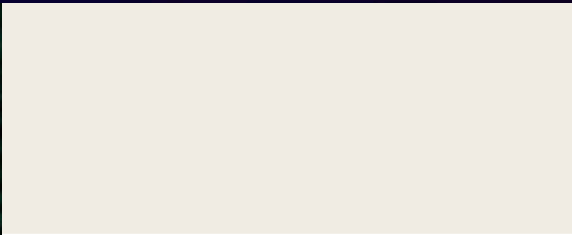
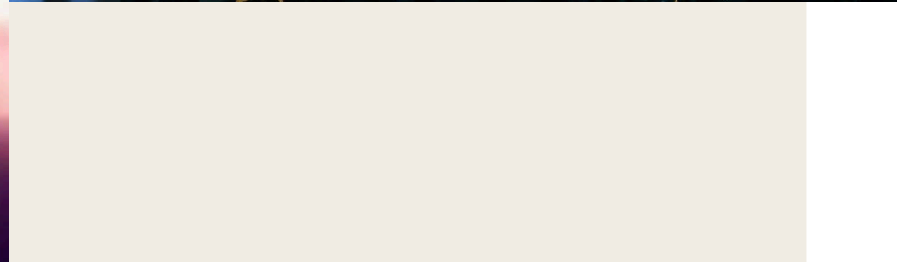
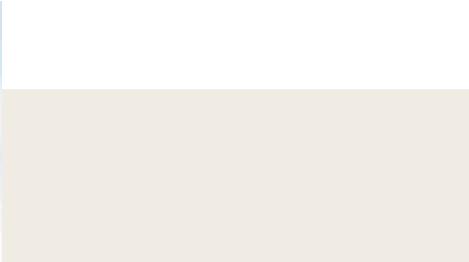
65 Svar

● Ja, som barne- og ungdomsarbeider	10
● Ja, annen fagutdanning	9
● Nei	46

Hvor er barnehagens «reality-serie»?

- Studentene bryr seg ikke så mye om omdømmet
 - De snakker yrket opp for å rekruttere til utdanningen
 - Mer indremotivert enn ytre (jvf Lundestad, 2012)
- Kun 15% har gått på B&U på videregående skole
- Begrunnelsene studentene oppgir for å søke handler om yrket, ikke utdanningen
- Yrket må derfor snakkes varmt om av barnehagelærerne, fagorganisasjonene, i planer og strategier, av barnehagelærerutdannere og av studentene (en samlet sektor)

Noe av det som skjer i barnehagene?

Utfordringer med organisering etter pedagog- og bemanningsnormen

Utfordringer med høyt sykefravær og frafall

Sikre skikkelige lønns- og arbeidsvilkår i tider med press på økonomi

Spørsmål knyttet til voksendekning i hele barnehagens åpningstid (antall hender i direkte arbeid med barn)

Spørsmål knyttet til plantid (ubunden tid), som er knyttet opp til antallet pedagogiske ledere, ikke antall barn

UH-utfordringen

Vi trenger studenter som studerer, ikke bare «blir» barnehagelærere

Økt etterpørsel etter digitale tilbud. Utdanne barnehagelærere på Teams?

Vi trenger å rekruttere flere som allerede jobber i barnehage til å bli barnehagelærere

Vi trenger å markedsføre oss overfor elever i videregående skole for at de tidlig skal få innblikk i yrket (finne gode forbilder)

Barnehagen må være en attraktiv arbeidsplass som lokker og beholder studenter til barnehagelærerutdanning (og noe av reservestyrken tilbake)

Vi må ha et godt system for å kvalifisere pedagoger som har utdanning fra andre land enn Skandinavia

Hei Per-Einar,

Takk for en kjekk formiddag du hadde for oss på planleggingsdagen Sola kommune hadde 2. januar 2024.

I desember 2000 var jeg i praksis hos deg, og siden det begynner å bli noen år siden så regner jeg egentlig ikke med at du husker meg. MEN jeg husker deg. Jeg fikk en skikkelig aha opplevelse fra de ukene der, «er det sånn det er å jobbe i barnehage»... Og Håbet barnehage og du satte en standard for hvordan livet i barnehage kunne være. Nå har jeg jo hatt flere opplevelser og erfaringer etter det, men for å være helt ærlig så er nok du den største grunnen til at jeg fullførte studiet. Helt hvorfor vet jeg ikke, men måten du møtte meg på og måten du møtte og så barna på var veldig inspirerende for meg (som den gang var 20 år og ikke hadde så veldig peiling på livet i barnehagen...).

Så takk Per-Einar, for at du inspirerte unge og usikre meg. Jeg har ikke angret en dag på at jeg valgte å fullføre.